

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
18:11	17:46	16:45	תל אביב
18:16	17:50	16:44	ירושלים
18:08	17:44	16:43	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

תשובתו של מנשה

כל התקרבות קטנה אל ה' יתברך מועילה אפילו כחודו של מחט

העיניים שלנו

כאשר בני ישראל שמרו את עיניהם, טיהרו את המבט שלהם, בדקו בשבע עיניים תרתי משמע לאן מופנה מבטם וכח ראייתם - בכך הם פתחו לעצמם את השער לגאולה, העניקו לעצמם את ההזדמנות לצאת מהמצר, המצרי, הפכו ראויים לקבלת התורה!

אם אנחנו רוצים גאולה אישית משלנו, זו הדרך, זה המתכונן. פריטים בהינד עפעף, קולטות אלפי תמונות בכל רגע נתון. הנסיון גדול, איש לא באמת יכול לשמור עליו, רק אנחנו בעצמנו. הבה נזכור ונדע שכל הסתכלות אסורה מותרת איתנו בעומק הגלות האישית שלנו חלילה, ומנגד - כל עמידה בנסיון, כל סיבוב ראש, כל עצימת עיניים, כל מבט שמנענו מעצמנו וכל תמונה שעיינו לא שזפו - גואלים אותנו צעד נוסף, נושאים אותנו אל על.

כדי להשתחרר מכבלי ההתמודדות שלנו, כדי לצלוח את כל הקשיים שלנו, כדי לחוות גאולה אישית מפעמינו מקושי רוחני או רגילי, חינוכי או כלכלי, אישי או משפחתי - כל מה שכדאי כל כך לעשות הוא לשמור על העיניים. לדעת שכל מבט לא מחושב הוא מסוכן, שכל הסתכלות אסורה היא פיגוע רוחני, כל ראייה לא נכונה היא אסון.

ככל שנתאמץ - גם אם זה כרוך בשינוי הרגלים, לפעמים באי נעימות, אולי גם בשינוי הדרך בה אנו הולכים, אולי בהסרת המשקפיים במקומות מועדים לפורענות ראייתית, אולי בהימנעות משימוש במכשירים ואביזרים טכנולוגיים מסוכנים ורוחנית, כך נזכה לחוש באמת כי שמירת העיניים מזככת ומקדשת אותנו, גואלת אותנו מהקשיים שלנו, ומובילה אותנו בדרך הבטוחה אל השגת כל שאיפותינו ורוצנותינו, רוחניות כגשמיות!

(הרב אשר קובלסקי)

שואלים המפרשים, לכאורה צודקים המלאכים, לא די שהוא פונה קודם לכל הע"ז שבעולם, אלא גם כשהוא כן פונה לקב"ה הוא עושה תרגיל ואומר אם אתה עונה אתה שווה ואם לאו אתה כמו כולם, למה הקב"ה שומע את התפילה שלו? אומרים המפרשים, נכון שמנשה לא רצה להתפלל לקב"ה, נכון שהוא עשה תרגיל, אבל אז משהו אצל מנשה! בתחילה הרי לא רצה להזכיר בכלל שם שמים, ואח"כ הסכים להזכיר אותו אפילו כתרגיל, אבל יש תזוזה קטנה קטנה, ואם יש תזוזה - אפילו תזוזה קטנה כל כך כדאי הוא לשמוע תפילתו! פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם.

ותפילתו של מנשה היתה תפילה כחודו של מחט אבל מקירות הלב, שהרי הוא היה בצרה שאין כמוה בתוך סיר נחושת בוער.

כתוב במדרש, שיש בתהילים שלוש מיני תפילות תפילה למשה, תפילה לדוד ותפילה לעני. אומרים חז"ל איזו תפילה היא המשובחת מכולם? זו תפילה לעני, יותר מתפילת דוד המלך ומתפילת משה רבינו, למה? כי לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, תפילה שבאה מקירות הלב מזעזעת עולמות, עני הוא נכנע והתפילות שלו קורעות רקיעים. כך מנשה, אדם עומד להשרף הוא בודאי מתפלל מקירות הלב.

ואנחנו לומדים מכאן שני דברים, דבר ראשון - חודו של מחט, תזוזה קטנה, רק הסכים להזכיר שם שמים, הסכים להתפלל לרבוש"ע זה כבר משהו. ודבר שני שאין יאוש בעולם איפה שלא תהיה, מי יכול להיות יותר גרוע ממנשה שעבד כל הע"ז שבעולם - אלא שאיפה שלא תהיה אתה יכול לעשות תשובה והתפילה מתקיימת.

צריך להתפלל וצריך גם להודות, הטוב שמך ולך נאה להודות. אדם שעושים לו נס, מורידים לו מהזכויות שלו, אבל אם הנס הגיע לו על ידי תפילה - לא מורידים לו מהזכויות שלו. כמו כן, אדם שנעשה לו נס והוא הודה על הנס לא מורידים לו מהזכויות, להפך נתת ליראין נס להתנוסס, אם הוא הודה על הנס יקבל עוד נס. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

בנביא מסופר על תפילתו של חזקיהו המלך וקביעתו כי אפילו חרב מונחת על צוארו של אדם אל יתיימש מן הרחמים, וה' הוסיף לו חמש עשרה שנה על חייו. והנה חזקיהו היה צדיק יסוד עולם אך בנו מנשה היה ההפך ממנו, העמיד צלם בהיכל! כל כולו רשע ומרשיע! חטא והחטיא את ישראל! וה' יתברך הרחום וחונן שלח לו התראות שישוב בתשובה והוא לא שב אומר הנביא: "וידבר ה' אל מנשה ואל עמו ולא הקשיבו ויבא ה' עליהם את שרי הצבא אשר למלך אשור וילכדו את מנשה בחוחים ויאסרוהו בנחשתים ויוליכהו בבלה ובהיצר לו חילה את פני ה' אלקיו ויכנע מאד מלפני ה' אלקי אבותיו ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנונו וישיבהו ירושלים למלכותו וידע מנשה כי ה' הוא האלקים".

ומפרשים חז"ל: מאי ויאסרוהו בנחשתים עשה לו כמין מולאייר של נחשת ועשו אותו נקבים נקבים ונתנוהו לתוכה והתחילו מסיקין תחתיו וכיון שראה צרתו צרה לא הניח ע"א בעולם שלא הזכירה צלמא פלן איתי שיזיב וכיון שלא הועיל לו כלום אמר זכור אני שהיה אבי מקרא הפסוק הזה "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה ושבת עד ה' אלקיך" הרי אני קורא אותו אם יעניי מוטב ואם לאו כל אפיא שוין! לא רק שהוא לא שב בתשובה לאחר כל ההתראות, ולא רק שלא התפלל אל ה', אלא גם כשהתפלל עשה תנאים ותרגילים לפני הקב"ה!!

אומרת הגמרא: שלשה באו בעלילה אלו הן קין עשו ומנשה בתחילה קרא לאלוהות הרבה ולבסוף קרא לאלקי אבותיו. ממשיך המדרש והיו מלאכי השרת סותמין את חלונות של רקיע שלא תעלה תפלתו לפני המקום ואומרים לפניו רבון העולמים אדם שהעמיד צלם בהיכל כלום יש בו תשובה, אמר להם הקדוש ברוך הוא אם איני מקבלו בתשובה הרי הדלת נעולה כנגד כל בעלי תשובה, מה עשה הקדוש ברוך הוא חתר לו כמין חתירה אחת תחת כסא הכבוד שלו ושמע תחנונו, ככתוב "ויתפלל אליו ויעתר לו, וישיבהו ירושלים למלכותו". במה השיבו רב שמואל בר נחמני בש"ר חמא אמר ברוח השיבו כמה דאת אמר משיב הרוח כלומר הדוד שהוא היה בו הפך להיות כמו מזל"ט ועף לקראת ירושלים! וידע מנשה כי ה' הוא האלקים באותה שעה אמר מנשה אית דין ואית דיין.

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

על הניסים ועל הנפלאות

חצי שעה ולפעמים גם שעתיים. הם הלכו והתקדמו דף אחר דף. ביום שבו הגיעו לדף מ' - כמעט חצי המסכת, ולמדו את דברי הגמרא "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה", הגיעה הישועה במזל טוב, ור' יצחק התארס.

תוך הלימוד בפרק ב', פרק 'האיש מקדש', קיים זאת ר' יצחק הלכה למעשה. בכ"ד לחודש אדר א' תשע"ט הקים יצחק את ביתו בשעה טובה ומוצלחת ביום שמחת ליבו לפני החופה בירך החתן מעומק הלב את החברותא היקר ישראל חיים בן שרה ואמר לו: "כשם שזכית לקיים מצות גמילות חסדים עמי הרבה שעות בגוף ובנפש, ובזכותך מקבלים הבנים שלי אמא חדשה, כן תזכה גם אתה להתברך בבנים צדיקים".

לא היתה זו ברכה מובנת מאליה. לר' ישראל חיים היה בן יחיד בן עשר, ובעקבות מעברים שעברו על ביתו פסקו הרופאים את הגזירה הכואבת. שנים חלפו ועדיין מצפים לנס, והנה כזאת ברכה בעת רצון. אמן ואמן.

בכ"ו בכסלו תש"פ, שנה בדיוק לאחר ההתחילו בלימוד בחברותא, הגיע ר' יצחק לכולל, וגילה שהכסא של החברותא שלו ריק - בפעם הראשונה מזה שנה. לאחר כמה דקות התקשר אליו ר' ישראל חיים בהתרגשות: "אתה הראשון שאני מתקשר אליך לבשר את הבשורה הטובה, הברכה שלך התקיימה, נולד לנו בן זכר במזל טוב".

ברוך ה' הילד בן האחת עשרה כבר לא בן יחיד, למרות גזירת הרופאים. בזכות לימוד של גמילות חסדים, עם ברכת חתן מעומקא דליבא.

יצחק, אחוז התרגשות, דפק על הבימה והשתיק את כל חברי הכולל. "רבותי, האם זוכרים אתם מה היה לפני שנה" באותו יום עברתי בין כל האברכים בכולל, ושאלתי אם מי מכם מסכים ללמוד איתי מסכת קידושין. אף אחד לא התנדב לזה. לכולם היו סיבות מוצדקות, רק אחד הסכים - ר' ישראל חיים היקר, שעשה זאת לשם גמילות חסדים. ובכן, במשך כל השנה חשבתי שר' ישראל חיים עושה חסד עימי, והנה לכבוד נר שני של חנוכה נולד לו היום בן שני. בואו חשבון, מי עשה חסד למי?"

כאשר הגיע ר' ישראל חיים, אבי הבן, למחרת אל הכולל והביא עימו כיבוד, עלו השירה והזמרה עד לשמים. "ידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם".

ואיש מהם לא נענה לבקשתו. הם מכירים אותו לא מהיום, מפעם לפעם הוא נוהג לקפוץ לכולל וללמוד קצת, אך אף אחד מהם אינו מסוגל להתחייב ללימוד של מסכת שלמה בנוסף לסדר יומם העמוס. ר' יצחק, שכבר חש ששערי הישועה נפתחו כדי סדק צה, לא מיהר לעזוב את הכולל. הוא התיישב בצד, פתח תהילים והתפלל מעומק ליבו. במילים משלו פנה בדמעות לאבא בשמים: "ריבונו של עולם, אני רוצה ללמוד קידושין עם חברותא, אנא השם זכני נא בזאת". תפילתו האישית נלחשה בלהט.

אחד מאברכי הכולל, ר' ישראל חיים, שמע את המילים הרוותחות שיצאו מלב כאוב ומיוסה הוא שמע את הרצון העז ולא יכול היה להישאר אדיש. "תגיד לי", שאל את ר' יצחק, "מה בדיוק אמר הרב?"

"ביקשתי ברכה, והרב אמר שאלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר".

"הריני מוכן ומוזמן להיות צינור הברכה של הרב", ענה ר' ישראל חיים בשמחה.

ר' ישראל חיים סיפר אף הוא את חלקו לר' דוד: בהשגחה יום קודם לכן למד את הגמרא (שבת קלג:) 'מה

הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום', מצוה לדבוק במידותיו של הקב"ה וללכת בדרכיו. למחרת כאשר בירך ברכת התורה בכוונה "המלמד תורה לעמו ישראל", חשב: העובדה שאני לומד תורה אינה באה מכוחי ומכשרוני, אלא מפני שהקב"ה מלמד אותי. עתה, כאשר בא ר' יצחק בבקשה כל כך טהורה, ללמוד עימו בחברותא מסכת קידושין שאינה מסכת קלה ללימוד, במיוחד למי שאינו רגיל בלימודים מורכבים, חיבר ר' ישראל את הלימוד מאתמול ואת ההארה מהיום ואמר לעצמו - יש לי הזדמנות לקיים מצוות והלכת בדרכיו בהידור רב.

ר' יצחק שמח בחברותא החדש, ור' ישראל חיים אמר לו: "אני נמצא כאן כל היום, אבל האחריות על הלימוד היא שלך. כשאתה מגיע לכאן אנחנו לומדים". וכך היה. ר' ישראל חיים שעסק בלימוד חושן משפט וכל העת התכוון למבחנים שיכשירו אותו להיות דיין בישראל, נתפנה מהלימודים החשובים, סגר את השולחן ערוך והקדיש מזמנו היקר למען ר' יצחק.

ביום כ"ו כסלו יום שני של חנוכה, עת עולות הלהבות של נר מצוה ותורה אור, התנוצץ בעולם אור חדש. אורה של מסכת קידושין, חברותא שכולה חסד וניתנה, חברותא שכולה מסירות נפש והתמדה. ר' יצחק הגיע ללמוד עם ר' ישראל חיים מיד יום ביומו, כפי שהתאפשר לו. פעם רבע שעה,

ר' יצחק מגדל את שני ילדיו לבדו כבר שש שנים, יום אחר יום, כאלפיים ימים ולילות. יום הוא שופך תחינות מקירות ליבו: "ריבונו של עולם, קשה לי, עד מתי? אנא השם הושיעה נא". הילדים כבר בני תשע ואחת עשרה, העול הולך ונעשה כבד יותר ויותר, והבדידות מעיקה וצורבת. עבר כבר כל כך הרבה זמן מאז שנפתח פרק ב' במסע השידוכים שלו, והוא עדיין לא נושע.

בחודש כסלו תשע"ט נזכר מתוך צערו בשם של יהודי טוב העוסק בשידוכים פרק ב' ועובד באחד המוסדות הסמוכים לביתו. הוא ניגש אליו, מסר לו את כל הפרטים שלו וחיכה שהשדכן יתחיל להציע שמות, אלא לא היה נראה שהיהודי היקר הזה מתחיל לפעול בנושא. הוא שאל את ר' יצחק: "ברכה מהרב קניבסקי שליט"א כבר קיבלת?"

"הלוואי", ענה ר' יצחק, "הלוואי שיכולתי כל כך קשה להיכנס אליו, וזה כל כך מסובך לקום ולנסוע עם הילדים בבית, והפרנסה שעלי להביא הביתה".

"זאת לא בעיה", ענה היהודי, "לפני כמה שנים אבי חלה והיה בסכנת חיים, שלחנו פקס לבית הרב וקיבלנו בטלפון הוראות מדויקות מה לעשות. ברוך השם פעלנו כדברי הרב, ואבי הבריא והוא חי מאז כבר כמה שנים לאורך ימים טובים. עשה גם אתה כך, הנה הפקס והמספר".

ר' יצחק התיישב ליד השולחן בכובד ראש, גולל את מסכת יסוריו על הדף, ביקש ברכה, חתם את שמו יצחק בן מרים והוסיף מספר טלפון. השדכן לחץ על הספרות המתאימות ושלח את הפקס ליעדו. "זהו", חייך היהודי חיוך טוב, "עשינו השתדלות נכונה והשם הטוב ישלח עזרך מקודש".

רבי יצחק האמין שמשוה בחייו עומד להשתנות סוף סוף. כעבור שבוע התקשרו אליו מבית הרב קניבסקי שליט"א. "הרב אמר שתלמד מסכת קידושין עם חברותא והכל יהיה בסדר. ברכה והצלחה".

התשובה הברורה הזאת היתה כמו פנס מאיר בתוך החושך. העובדה שהוא ידע בדיוק מה עליו לעשות השרתה עליו שלווה. עכשיו הוא רק צריך למצוא חברותא.

יצחק נכנס לכולל הסמוך למקום עבודתו, ואז התברר שהמשימה הזו אינה קלה כמו שהוא חשב. הוא ניגש לאברך הראשון שראה ושאלו: "רוצה ללמוד איתי מסכת קידושין?". הלה ענה לו: "איני יכול, יש לי תוכנית לימודים אחרת". השני התנצל: "אם היה מדובר בשני דפים, בשמחה הייתי לומד אתך, אבל אני לא יכול להתחייב למסכת של שמונים ואחד דפים".

יצחק פנה לכל אחד מארבעים אברכי הכולל,

"ריבונו של עולם, קשה לי, עד מתי? העול הולך ונעשה כבד יותר ויותר והבדידות מעיקה..."

שאלה: כיצד יש לנהוג עם פירורי לחם שנשארו אחר הארוחה?

כתב הרמב"ם (מלכים פ"ו ה"ח,י), אין קוצצין אילני מאכל וכו', שנאמר: "לא תשחית את עצה". וכו', ומאבד מאכלות דרך השחתה (ללא שום צורך), עובר בלא תשחית.

בזמן רבותינו ז"ל דרכם היה, שאם הסבו לאכול על גבי קרקע מכבדים את הקרקע, ואם הסבו על השלחן מכבדין את השלחן משיוורי אוכלין שנתפזרו, ונחלקו חכמי המשנה מתי עושים כן, בית שמאי אומרים, מכבדין את הבית ואחר כך נוטלין לידיים (של לפני ברכת המזון). ובית הלל אומרים, נוטלין לידיים ואחר כך מכבדין את הבית. (אם ירצו).

וביארנו חכמי הגמרא, שבית שמאי חששו שהשמש של הסעודה אינו בקיא או שיתעצל ולא ירים פירורים יותר מכזית, ומים אחרונים נתזין עליהם ונמאסים או שמא ידרכו על הפירורים, נמצא אתה מפסיד את האוכלין (ונראה כבועט בטובה שהשפיע הקדוש ברוך הוא בעולם). ובית הלל לא חששו, כיון שמוותר להשתמש רק בשמש הבקיא, והוא מרים פירורים שהם יותר מכזית שאסור לאבד אותם בידיים, ומניח פירורים שאין בהם כזית שאינם משפיעים שמוותר לאבד אותם בידיים. (ברכות נא:)

ומרן השלחן ערוך פסק, קודם שיטול ידיו יכבד הבית שלא ישארו שם פירורים וימאסו במים של נטילה אף על פי שמוותר לאבד פירורים שאין בהם כזית, שמא יהא השמש עם הארץ שמוותר להשתמש בשמש עם הארץ, ויניח גם פירורים שיש בהם כזית שאסור לאבדן ביד, לכך יכבד תחלה. ועכשיו אין אנו נוהגים כך מפני שאין אנו מסלקין השלחן ואנו נוטלים הידיים חוץ לשלחן במקום שאין שם פירורים, ואין לחוש לכלום. (סימן קפד ס"ג)

ומעשה ברבן גמליאל שהיה רוכב על החמור וכו' והיה רבי אילעאי מהלך אחריו, מצא גלוסקין (פת) בדרך, אמר לו אילעאי טול גלוסקין מן הדרך, וכו'. למדנו שאין מעבירין על האוכלין. (המוצא פת או שאר אוכלין בדרך, אינו רשאי לעבור עליהן ולהניחן שם, שלא ימאסו להפסד דרך ביזוי ובעיטה, אלא נוטלין משום בזיון אוכלין). (עירובין סד:)

וכתבו מהראשונים, שמדובר בפתיתים שיש בהם כזית (27 גרס), שאז יש חשיבות לאוכל הזה.

נמצא שצריך להיזהר להרים פירורים שיש בהם כזית וראויים לאכילה, ממקומות שיכולים להימאס.

אמנם אמר אב"י (חכם מחכמי הגמרא), בתחילה הייתי אומר שאלו שמטאטים פירורי אוכלין פחות מכזית מן הבית הוא משום נקיות, אמר לי מורי ורבי (רבה) משום שקשה לעניות.

מעשה באיש אחז, שהיה רודף אחריו שר המומנה על העניות ללוכדו ולהביאו לידי עניות, ולא היה מצליח משום שהיה מאד זהיר על הפירורים. יום אחד אכל אותו אדם פת במקום של עשבים, אמר שר העניות, עכשיו ודאי הוא נופל בידיים שלי, שלא יוכל ללקט הפירורין מבין העשבים והיה למדרס רגלים ואלכדנו בכך, והנה אחר שאכל אותו אדם, הביא מעדר ועקר את העשבים עם הפירורים וזרק אותם לנהר (ואף על גב שנמאסין ומפסיד אותם בידיים, אין בזה חשש בפחות מכזית, כיון שהוא דרך כבוד), לאחר מכן שמע אותו אדם את שר העניות שאמה, ווי שהוציאני זה מביתו, מקום מנוחתי. (חולין קה:)

להלכה: אין להסיר המפה והלחם עד אחר ברכת המזון. וכל מי שאינו מְשִׁיר פת על שלחנו, אינו רואה סימן ברכה לעולם. (שלחן ערוך סימן קפ סע א-ב)

אמנם יש להרים פירורים שעדיין ראויים לאכול אותם שיש בהם כזית (27 גרס), שנמצאים במקום שיכולים להימאס על ידי דריסת רגל או מים שיכולים להישפך עליהם וכיוצא בזה, בין על הרצפה ובין על השלחן, שלא יבואו לידי מיאוס, אבל רשאי להניח אותם באיזה שקית והם הולכים ומתקלקלים מאליהם, ובמקום צורך רשאי לתת השקית כשהיא קשורה היטב בפה. ויש מחמירין בזה אפילו בפחות מכזית, אם בהצטרף כל החתיכות על השלחן יש כזית.

אף על פי שמוותר לאבד (בידיים בדרך בזיון) פירורין שאין בהם כזית, מכל מקום קשה לעניות. (שו"ע סי' קפד ס"ד). אמנם לאבד בידיים ובדרך כבוד, וכגון שזרק את הפירורים לים וכדומה, מותר. וכל שכן כשנותן אותם בשקית והם מתקלקלים מאליהם.

ומה טוב שבעלי המסעדות ובתי המאפה יתנו את האוכל שנשאר להם, בצורה מכובדת, לעניים ובפרט אם הם בני תורה, ויבקשו מהם ויחזקו אותם שיתפללו וילמדו, בעד החיילים והחטופים, ובעד כל עם ישראל, ובעד. ועל ידי כן תרבה הצלחה וטובה לעם ישראל. אמכ"ה

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

עצמאות והיפרדות מבית ההורים

אחד התהליכים המרתקים בהתפתחות הילד, הוא ההיפרדות מהוריו. תהליך נפלא זה, אינו מוגבל לגיל מסויים דווקא. הוא מתחיל בלידה ונמשך לאורך כל החיים.

בתחילת החיים, הילדים תלויים בהוריהם בכל פרט ופרט, החל מצורכיהם הפיזיים וכלה בצורכיהם הרגשיים. בהתאם לכך, ההורים זמינים לפעוט במרחק שמיעה, ועל כל דבר שחסר לתינוק, הוא יפנה אליהם מיד שיפתרו לו את הבעיה ויספקו לו די מחסורו.

ככל שהילד הולך ומתפתח, הוא אמור ללמוד יותר ויותר איך להיות עצמאי ולדאוג לצרכיו הפיזיים והנפשיים, עד שהוא מגיע לדרגת אדם בוגר ובשל נפשית שיועד להסתדר בכוחות עצמו.

למעשה, הטיפול הצמוד של ההורים מכוון מתחילתו להפוך אותו לבוגר, ולא להשאירו נזקק לטיפול. זה מתחיל בכך שמלמדים אותו לבטא במילים את מה שהוא רוצה, ובהמשך - לאכול ולשתות בעצמו, לעמוד, ללכת, להתלבש וכדומה. ככל שהילד הולך וגדל הוא לומד לקחת אחריות ולהסתדר בכוחות עצמו בדברים המתאימים לגילו הכל במטרה שכאשר יגיע לגיל הבגרות, הוא ידע לגלות תושייה, לשמור על עצמו, להתפרנס ולהסתדר בכל שלב ואתגר בחייו.

כמו כן, הוא מכוון לפתח ולהשיג מה שיתן לו את סיפוקו הנפשי. כבוגר, כל אימת שייקלע למצוקה רגשית, אמור להיות לו מאגר של חברים וידידים, ובהמשך בת זוג ומשפחה קרובה משלו, אצלם ימצא נוחם ולא יהיה זקוק דווקא להוריו, אף שגם הם נמנים על מאגר התומכים שלו.

האמנות הנדרשת מצד ההורים היא להגיע לאיזון הנכון: לא להטיל ילד קטן לים הסוער על מנת לאלץ אותו לשחות, ומאידך לא לשאת אותו על כפיים עד שלא ימצא לנכון להתאמץ ולהתבגר. בכל שלב התבגרות, זה חייב להיעשות, ובהדרגה. קשה להגדיר בדיוק כמה לשחרר ולתת עצמאות בכל גיל, אבל מה שבטוח, הדברים אמורים להיעשות מתוך שיקול דעת ותיכנון מושכל.

בכדי לזכות לשיתוף פעולה מצד הילדים, כדאי מאד שהכל יהיה מתוך הידברות ובהסכמה. אם יחוש שלפתע נגזל ממנו המשען היציב והמוכר, הוא עלול לנסות להוכיח שהוא דווקא כן זקוק לליווי הצמוד. על ההורים להסביר לו מה הסיבה להחלטתם לעמוד מהצד ולתת לו להסתדר לבד, ומה התועלת שיצא לו מכך. בנוסף, תמיד חשוב לשמור על 'קשר עין' עם מוכנות להתערב אם יידרש.

בתהליך ההיפרדות מן ההורים, הנישואין מהווים שלב חשוב ומשמעותי. ההיפרדות אמנם לא נעשית בין לילה, אבל הנישואין מסמלים תחנת מעבר חשובה, בו יעזוב איש את בית הוריו ויעבור לבנות קן עצמאי. מכאן והלאה, הזוג הצעיר הם אלה שאמורים לדאוג ולספק תמיכה זה לזה, ולא לרוץ ולבקש עזרה מההורים בכל פרט. במקרה הצורך הם עדיין יכולים להיעזר בהורים או בכל מי שיבחרו להיעזר בו, אבל כעקרון, יש להדריכם לפתח עצמאות ולא להישען על ההורים כמקל הליכה.

שלב זה מהווה גם מבחן לשני הצדדים, האם המעבר נעשה כראוי - ככל שאין ביניהם חיכוכים ומתחים. במאמרים הבאים אנו עוסקים בפרטים המסתעפים ממנו. אך קודם לכן, נקדים להבהיר מצד ההלכה, עד היכן כוחם וסמכותם של ההורים, מאחר ורבים מסתבכים בנושא מורכב זה, שיש לו השפעה אדירה על יחסי ההורים עם הילדים, ועל 'שלום בית' המשפחתי בכלל.

רגע חושבים

דניאל אליהו גרמן

כללים לחיים מאושרים חלק ב'

אל תאמינו לכל דבר – בעיקר לא למחשבות. הן (והרגשות) באות והולכות, קבלו אותם. אם המחשבה מציקה ועושה לכם לא טוב – הסיחו דעתכם לדברים שאתם אוהבים (במקרים מסוימים טוב לשוחח עליהם עם אנשי שיחה).

Fake it until you make it – בתו של ר' נחמן שהייתה חולה עשתה את עצתו של אביה להיות בשמחה בכח – היא נכנסה לחדרה והתחילה לרקוד עד שחשה הקלה. אחרי המעשים נמשכים הלבבות, שימו מוסיקה ממריצה ותנו ביטוי לרוח הריקוד שבכם.

הכניסו תוכן חיובי לחייכם – מלאו את ראשכם בדברים טובים שלא ישאירו מקום לשליליות. מעט אור של תורה ומעשים טובים לשני - דוחה הרבה חושך ועצבות.

אל תתייחסו לכל מילה – אל תיקחו אישית, אנשים תמיד מדברים (לרוב מקנאה או מכאב עצמי) – תהיו מחוברים לעצמכם ואל תתנו לדעה של האחר להכתיב לכם את החיים.

חיו את הרגע – רוב הסבל שלנו הוא לא בהווה אלא בחרטות על העבר ודמיון על העתיד. העבר – אין, העתיד – עדיין, אם כן דאגה מניין? ישועת ה' כהרף עין! גם זה יעבור, חבל לבזבז חיים שלמים על דברים לא רלוונטיים. הכניסו לעצמכם מעט שלוה – בתוך המיינסטרים של היום הכניסו כמה

שחררו – טוני רובינס אומר שהאמונה המעצימה ביותר שמשרתת אותנו היא שיש השגחה עליונה. מחקרים מראים שאמונה בבורא עולם וחיים של רוחניות מסייעות להפחית מחלות כגון מחלות לב וכלי דם [ועוד] כיון שמנסכים באדם רוגע נפשי, תקווה ושלוות נפש אשר מסייעים לו להתמודד עם לחצי היום יום. שחררו את עודף האחריות – יש אבא שמנהיג ועושה לכם רק טוב (מסדר את עתידכם, דואג ודאג לכם עוד בהיותכם בבטן אמכם).

דברו עם השם - הוכח שבעזרת תפילה ניתן ליצור סרטוני. ר' נחמן כתב המון על כוחה של ההתבודדות, שאדם משתף את הבורא בכל מה שקורה אתו ומבקש ממנו את כל הצטרותו. בספרו נאמר ש"מי שבוטח בהשם יתברך - הקב"ה מצילו מכל צרות".

פנקו את עצמכם – מגיע לכם, אתם אנשים טובים. אפשר להתפנק החל בנס קפה משובח עם ארומה טובה וכלה בחופשת סוף שבוע שתיתן לכם סוללה מלאה באנרגיה להמשיך בעשייתכם הברוכה. בהצלחה!

למאמרים נוספים של דניאל אליהו גרמן בקרו באתר ישיבת אור דוד

יש ערב אחד בשבוע שאסור לכם לפספס

הצטרפו לאלפי צופים המגיעים מכל קצוות הארץ והתחברו לנקודות החשובות ביותר בחייכם

שיעור המוסר הגדול בתבל

מפי הקול חוצב הלהבות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

רב מקדים הרב יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עלית בשעה 21:15

בכל יום רביעי בשעה 22:00
ישיבת אור דוד רח' המכבים 108 בני ברק